

Mattheus 5:3

“Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen”

Het Koninkrijk der hemelen: 1 bruiloft 2 burgers 3 bezitters

Gemeente,

De Heere Jezus heeft een aantal wonderen gedaan. Sinds Zijn aanstelling bij de doop in de Jordaan is wat tijd voorbijgegaan. Hij heeft rondgewandeld en de eerste discipelen geroepen. Zijn Naam begint bekend te worden. En dan is het tijd dat Jezus duidelijkheid wil gaan geven. Duidelijkheid over Zijn Persoon en werk. Over Zijn Koninkrijk. Wat is dat voor een Koninkrijk, waar gaat het om in Zijn rijk. En: wie horen er bij dat rijk, en wat voor mensen zijn dat? Waar zijn die aan te herkennen? Duidelijkheid.

Dat mag deze eerste zondag van 2016 naar ons toekomen. Om te beginnen met het oog op de prediking en de catechisatie. Hiertoe ben ik geroepen in uw en jullie midden. Deze duidelijkheid te geven. Wat is Jezus' rijk voor een Koninkrijk? En: wanneer hoor je bij Zijn rijk? Dat is de roeping van de prediking, de huisbezoeken, de catechisatie. De dingen niet in het vage of in het algemene houden. Maar duidelijkheid geven. Wil daartoe ook voor mij bidden. Dat ik dat doen zal en mag.

1 bruiloft

Ja, het rijk van Jezus, het koninkrijk der hemelen. Dat noemt Jezus in deze eerste zaligspreking. En als we de zaligsprekingen eens goed bekijken en ontleden zien wij dat Hij het in de laatste zaligspreking weer noemt, vers 10. Dus daarmee omringt Jezus de andere zaligsprekingen, die van vers 4 t/m 9. In die zaligsprekingen wordt het koninkrijk der hemelen nader ingevuld. Kijk, in het algemeen kun je zeggen: het is een koninkrijk dat vanuit de hemel komt en hemelse trekken heeft. Maar wat houdt dat in?

Lees maar mee: daar wordt vertroost. Daar is Gods eer en Gods rijk alles in allen. Altijd alles tot Gods eer, alleen maar vol van Zijn Naam en rijk en wil. Dat is troost tegenover het verdriet dat hier op aarde zoveel en zovaak God verdriet wordt gedaan, wordt veracht, vergeten, bespot.

Daar is het aardrijk vernieuwd. De schepping glanst van heerlijkheid. Geen ziekte, moeite, rouw, gekrijt en dood zal daar zijn, maar leven.

Ongeschonden leven, opbloeiend onder Gods goedheid, zonder pijn.

Daar wordt verzadigd. Vervuld met gerechtigheid. Met de vreze van God, de gehoorzaamheid aan God, de geboden van God. Daar zullen zij allen vol van zijn. Vol van wederliefde, vol van dienst, vol van heiligheid voor God.

Daar wordt barmhartigheid bewezen. Daar toont God Zijn barmhartigheid, Zijn gunst en liefde. Ten volle. Daar welt heel Gods hart als een fontein open en ik weet me bemind, gekend, gekocht, geliefd voor God. God geeft Zichzelf helemaal in dat rijk.

Daar laat God Zich zien. Daar kan dat. Daar kan ik dat aan. God zien zoals Hij is. De Heilige, de Rechtvaardige, de Genadige, de Liefdevolle. Hem zien. Eindelijk. Niet meer door het Woord maar met mijn oog Hem zien en dan zal ik vol van vreugde zijn en vol van heiligheid. Hem gelijk wezen.

Daar word ik Gods kind genoemd. Door God en door ieder ander. Want dat is dan ook te zien. In alle opzichten. Ik leef als kind, ik ben gelukkig als een kind, ik wordt verzorgd als kind van God. Iedereen ziet en merkt het aan me. Ik ben kind van God. Kind van de Koning van hemel en aarde. Kind en erfgenaam van alles.

Zo wordt het koninkrijk der hemelen ingevuld. Zo is dat rijk. Dan kunnen we wel begrijpen dat de Heere Jezus dat rijk vergelijkt in gelijkenissen met een bruiloft. Iets moois, iets blijds. Want een bruiloft is een dag van vreugde en ontmoeting. Het rijk van God is een rijk van vreugde en ontmoeting. Net een bruiloft. Alleen: een bruiloft duurt maar één dag, het koninkrijk der hemelen duurt eeuwig. Dat blijft altijd. Daarom vergelijkt Jezus op andere plaatsen dat rijk met een parel van grote waarde, met een schat in een akker. Parel, schat. Zo iets geweldigs, kostbaars. Die is meer waard dan duizend andere stenen. Gods rijk is meer waard dan duizend andere dingen. En er zijn mooie en goede dingen: je werk, je ontspanning, je vriendengroep, je gezondheid. Maar zelfs dat geeft niet het geluk, de vreugde die het koninkrijk der hemelen geeft. En bovendien: ze zijn zo kwetsbaar: vandaag heb je het en morgen staat alles op zijn kop. Maar het koninkrijk der hemelen is onveranderlijk, onaantastbaar, eeuwig durend.

Daarom noemen we de tekst van de opening van het winterseizoen nog een keer: zoek eerst het koninkrijk der

hemelen, van God. Zoek eerst. Voor jezelf. Voor anderen. Dat is zaak van eerste orde. Het eerste op de dag, het eerste van de week, het eerste in je leven. Temeer als je bedenkt wat er dan buiten dat koninkrijk der hemelen is. Dan mis je dit alles. Je wordt niet vertroost, eeuwig zonder troost. Niets, niets. Buiten het aardrijk, dus in de buitenste duisternis. Onverzadigd: eeuwige dorst en schreeuw die nooit vervuld wordt. Geen barmhartigheid van God meer. Hij kijkt niet naar je om. Nooit God zien, maar eeuwig verlaten van God. Geen kind, maar duidelijke vijand van God: zichtbaar voor iedereen.

Zoek eerst het koninkrijk van God. het koninkrijk der hemelen. Dan ben je zalig. Daar begint elk vers mee: zalig. Elk vers van het begin van de Bergrede. Zalig. Wat een verschil met die andere berg. De berg Sinai. De berg van het Oude Testament. Daar klonk het: Gij zult.... Gij zult.... Hier klinkt het: Gij zijt.... Gij zijt.... Op de Sinai klinkt: gij zult. En dan kom je in het koninkrijk der hemelen. Als je alles hebt volbracht en volmaakt gehouden. Maar wie klimt die berg des HEEREN op? Niemand!

Op deze berg klinkt: Gij zijt. Gij zijt zalig. Zalig in Mij. De Koning. Ik heb alles gehouden, Ik heb de wet vervuld. Ik ben gekomen om Gods wil te doen. Ik ben gekomen om de schuld te dragen, de wet te gehoorzamen. En Mijn werk is de poort van het koninkrijk der hemelen. Wie door Mij ingaat heeft deel in het koninkrijk der hemelen. Laat dat in de prediking mogen klinken, ook in 2016. Houdt u mij daar aan. Dat Jezus en Zijn werk de poort is. En dat die poort openstaat. Wagenwijd open staat. Zondaren mogen ingaan, binnengaan en het koninkrijk beerven, ontvangen. Komt u er niet mee: met het 'Gij zult'? Het slaat u, het eist u, het striemt je, het nekt je. En met alle onmogelijkheid komen tot de poort van Jezus werk. Zo komen. En je hoort het: Gij zijt.... Zalig. Zalig, want u treedt het Koninkrijk der hemelen binnen.

2 burgers

Dan het tweede punt waar Jezus duidelijkheid over verschaft: wie zijn dat? Waaraan kun je ze herkennen, die inwoners van het koninkrijk der hemelen?

Als er iets is wat de Bergrede duidelijk maakt is het dat wel. De burgers van Gods rijk zijn te herkennen. Want wie door de poort van Jezus werk ingaat in het koninkrijk der hemelen die verandert. Die blijft niet hetzelfde. Dat is geen voorwaarde, maar dat is vrucht. We mogen dat niet verbuigen tot voorwaarde, maar ook niet laten verdwijnen als vrucht. En die zal er dan ook zijn. Het zou een groot misverstand zijn, een

fatale misvatting om te denken dat je als burger van het koninkrijk der hemelen hetzelfde blijft als ieder ander. Nee, genade doet wat met je, in je. Daar moeten we in de prediking eerlijk in zijn. Heel eerlijk. Dat heeft iets van de sleutels van het hemelrijk HC zondag 31. In de prediking moet u, moet jij horen of je binnen of buiten staat. Wee de prediking, die mensen laat denken buiten te zijn, terwijl ze binnen mogen komen. Wee de prediking die mensen laat denken binnen te zijn terwijl dat niet zo is. Bid dat ik u en jullie eerlijk en zuiver benader in 2016. Zo, zodat u weet: ik hoor erbij. Of: ik sta erbuiten.

Wie zijn dan de burgers van het koninkrijk der hemelen? Dan valt top, wat steeds opvalt, dat geen dingen worden genoemd die te turven zijn. Die je kerkelijk vast kunt leggen. Alle avondmaalgangers, alle belijdende leden, alle kerkgangers. Nee, nooit wordt zoiets gezegd in de Bijbel. Want dat is er geen garantie voor, dat kan er allemaal zijn zonder dat het wezenlijke er is.

Dat zit innerlijk: zalig zijn de armen van geest. Arm dat wil zeggen: hulpbehoevend. Je hebt niets. Maar daar hoort wat bij: je vraagt er wel om je bedelt om zo te zeggen. Je verlangt naar rijkdom van geest. Van geest. Met betrekking tot je geest. Onze geest, die was in het paradijs vol van liefde, van verlangen naar God, van gehoorzaamheid. En met betrekking tot onze geest zijn we arm geworden. We hebben geen liefde tot God, geen verlangen naar God, geen gehoorzaamheid aan God. Leeg aan dat alles.

Aan alles wat in de volgende zaligsprekingen wordt genoemd: treuren over de zonde: armoe troef, het is er niet van mezelf. Echt geen hinder, echt geen last van. Zachtmoedigheid: me schikken in Gods weg en wil. Buigen onder Zijn hand. Armoe troef. Hongeren naar de gerechtigheid. Ik kan het missen als kiespijn, ik kan zonder. Armoe troef. Barmhartigheid. Bewogen zijn over anderen, over hebben voor anderen, het leeft niet in me, armoe troef. Rein van hart, oprecht van hart voor God. Niet te vinden, ik verberg me liever voor God, bedek van alles, praat dingen goed. Armoe troef. Vreedzaam. Vrede zoeken met God en met anderen. Ik zoek liever en eerder wat mij verder helpt en waar ik wat aan heb. Armoe troef. En breid het maar uit. Om in voorspoed dankbaar te zijn: armoe troef. Om in tegenspoed geduldig verwachtend te zijn, vergeet het maar, om voor de toekomst vast te vertrouwen: armoe troef.

Arm en daarom bedelend. Bedelend bij Christus. Het leven zoekend buiten mezelf in Hem. Dat is arm van geest zijn. Het leven zoeken buiten jezelf in Christus. Elke dag weer. Elke

ochtend weer: hoe kan ik deze dag God dienen, met God leven, als ik niet bedel bij de Bron? Voor elke vergadering, voor elk gesprek: hoe kan ik me ooit gedragen zoals God het vraagt als ik niet bedel bij de Bron? Dat maakt God je door Zijn Geest als je door Christus Zijn rijk inkomt.

Bent u dat: arm van geest? Als het om geestelijke gezindheden gaat heb ik alleen wat ik krijg. Arm, maar bedelend bij Christus. Dezen zijn het. Dan is het duidelijk: u bent burger van Gods rijk. En wie hier niet van weet: die moet zich niets inbeelden: u staat erbuiten. En zolang u zich niet bekeert blijft u erbuiten. De sleutels van het hemelrijk.

Weet u, voor een farizeer is dit een ergernis: arm van geest. Voor een mens die denkt dat hij wat heeft en is en kan geestelijk. Dan zegt Jezus: gij zegt: ik ben rijk en verrijkt en heb aan geen ding gebrek. Maar gij weet niet dat gij zijt ellendig, jammerlijk, blind en arm en naakt.

Maar voor een tollenaar is dit Evangelie: de zaligsprekingen beginnen niet met iets wat ik moet hebben of moet kunnen, maar dat ik alles mis en mag bedelen bij de Bron. Niet iets hebben, maar alles missen. Dat is Evangelie als je alles kwijt bent geraakt dat je dacht te hebben. Want je dacht heel wat te hebben. Een heel torentje vol goede deugden. Goede bedoelingen, goede ideeën, goede daden. Onafhankelijk, biddeloos en zonder smeking. Maar toen Gods rontgenlicht erop viel en doorheen ging, toen bleek het niets te zijn. Af te brokkelen en ik hield niets over. Dat noemt de Bijbel: verslagen van geest. Verbroken van hart. Je moed en hoop met jezelf ging eraan. Als het van en vanuit mij moet komen, dan komt het nooit. Het echte, het ware, het zuivere, het op God gerichte vind ik niet in de bronnen van mijn ziel en geest. Arm van geest, verslagen en verbroken van geest. Bedelend bij de Bron. Het komt wel steeds weer in me op: dat biddeloze, dat gevoel van onafhankelijkheid. Luther zegt: dat is net als een baard. Je scheert hem af en mogen is het er weer, is het weer terug. Die hoogmoed en waan moet elke dag geschoren worden. Met het mes van het Woord en Gods wet en heiligheid. Om weer arm van geest te worden en verdiept te worden en bedelend te blijven. Met Luther die op zijn sterfbed een briefje schreef: wij zijn bedelaars, dat is waar. En wie er eerder mee klaar is, wie er eerder bovenuit komt verraaft zichzelf als een schijnheilige.

Bent u de farizeer die zoveel heeft of de bedelaar die alles mist? De bedelaar die mag het horen: hunner is het koninkrijk der hemelen. Dat koninkrijk der hemelen van vertroosting, heel het aardrijk, verzadiging, barmhartigheid

ontvangen en genieten, God zien, kind van God zichtbaar te zijn dat is van u, van jou.

3 bezitters

Dan letten we op twee dingen die wel op moeten vallen. Ten eerste staat er: hunner is het Koninkrijk der hemelen. Is. Nu dus al. Dat valt op, want bij alle andere zaligsprekingen staat het in de toekomst. Zij zullen vertroost, verzadigd worden, zij zullen God zien enz. Zullen: in de toekomst. En dat wijst toch wel vooruit naar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

En toch is het nu al waar: hunner is het koninkrijk der hemelen. Daar heeft Jezus ook al wel op gewezen in gelijkenissen van het koninkrijk der hemelen. Als Hij het vergeleek met een mosterdzaadje of zuurdesem. Een tijd lang zo klein en onooglijk. Of toen Jezus het vergeleek met het onkruid tussen de tarwe en de twee soorten vissen in het net. Toen maakte Hij ook al duidelijk: Mijn Koninkrijk is nu nog niet zichtbaar en in glorie aanwezig. Het is nog klein, in beginsel, vermengd aanwezig.

Dus het kan heel goed zijn dat je er nu, nog lang niet altijd zoveel van merkt. Van die vertroosting, dat je heel het aardrijk en het leven daarop ongeschonden hebt, dat je verzadigd bent, volgemaakt met heiligheid, dat je Gods barmhartigheid ervaart, dat je God ziet en vreugde in Hem beleeft, dat je al echt helemaal kind van God zichtbaar bent. Je ziet, je merkt er soms zo weinig van. Ja, zelfs kan het zijn waar de zaligsprekingen mee eindigen dat je vervolgd wordt. Dat lijkt wel en voelt wel als het tegenovergestelde. Dat je juist onrecht ervaart en pijn en lijden.

Maar toch: het is al waar. Hunner is het Koninkrijk der hemelen. Toch is het zo. Ondanks wat je er niet van merkt en niet van ervaart. Daarom is de prediking er om het te zeggen, te verkondigen. Wie arm van geest is, heeft het Koninkrijk der hemelen. Hoor het uit de prediking. Want anders zou je eraan twifelen en vertwijfelen. Daarom heb je de prediking ook zo nodig. Om steeds weer te horen: ik ben van het Koninkrijk. Bedelaars zijn burgers. En dat heb je steeds weer nodig. Twee keer per zondag, en ook nog doordeweeks.

Het is geen best teken als je dat zonder prediking ook wel kunt geloven met groot gemak. Als je daar de prediking niet voor nodig hebt omdat je zegt: dat ik het koninkrijk bezit dat voel ik zo wel aan, dat ligt voor de hand. Geen best teken.

Het tweede dat opvalt is dat er eigenlijk nog wat anders staat dan wij meestal ervan zeggen en gezegd hebben. Er staat: hunner, die armen van geest, is het koninkrijk der hemelen. Hunner. Van hen. Dus daar staat niet dat je burger bent van dat rijk, maar dat het van je is. Wij zijn burger van het koninkrijk der Nederlanden, maar geen eigenaar, geen eigenaar van het koninkrijk der Nederlanden. Dat is de staat of de provincie. Maar Jezus zegt van de armen van geest: van u is het koninkrijk der hemelen. U bent er niet alleen burger van, maar ook eigenaar. Het is aan u vermaakt. Dat is sterk gezegd!

Dat ligt in Jezus. Jezus is de Eigenaar van het Koninkrijk der hemelen. Hij is in de hemel gezet door Zijn Vader en heeft alle macht gekregen in hemel en op aarde. En alle armen van geest zijn met Hem in de hemel gezet en mede-erfgenaam van heel het Koninkrijk gemaakt, gesteld. Daarom is het ook zo zeker: gegarandeerd: eens zullen we alles genieten. Alles ten volle. Tot volle ontplooiing. Hier nog zo vaak ten dele: de vertroosting, het ongeschonden leven, de verzadiging, de barmhartigheid ervaren, God zien, Gods kind, zo vaak ten dele, gestremd, doorkruist, getemperd, maar eens: ten volle. Ik geniet het nu niet altijd, maar heb het wel.

Het kan ook anders: dat je wel geniet, maar het is niet van je. Dat je wel geniet, van alles en nog wat in het leven, maar het is niet van me. Je geniet van wat je ervan maken kunt en nemen kunt in het leven. Je leeft gelukkig en misschien wel lang. Maar het is niet van je. Je moet het allemaal inleveren. Je hebt het niet. Je hebt niks. Je hebt alleen erfdeel van de eeuwige dood. Je geniet wel, maar je hebt niks. Als je dat inziet en doorziet....dan kun je tot bekering komen. Dan kun je nog tot Christus vluchten.

Dat ik eigenaar ben, mede eigenaar van de nieuwe hemel en nieuwe aarde. Dat verzegelt God in het Heilig Avondmaal. Keer op keer. Dan verzegelt Hij het alle armen van geest: de volheid wacht. In Christus gegarandeerd en verworven. Vooruitwijzend naar het avondmaal van de bruiloft van het Lam. Opdat ik verlangen zou, uitzien. In 2016. Wanneer zal ik het koninkrijk der hemelen ook voluit genieten. Ik heb het al, maar geniet het nog niet altijd. Maar wat ik ervan geniet, doet mij verlangen naar meer. Naar het Koninkrijk der hemelen. Om daarin rond te wandelen. Om te bezien en ten volle te genieten, wat ik nu al heb en soms wat genieten mag. Daarom verwachten wij die grote dag met groot verlangen om ten volle te genieten de beloften Gods in Christus Jezus onze Heere.

Amen